

valók voltak. Az ő intenciója tiszta volt és sajnálja, hogy félreértették. Az értekezlet befejezettnek nyilvánították. Az értekezlet után

a polgármester kijelentette, hogy jelentést tesz felettes hatóságainak a történetéről és az adott utasításokhoz fog ragaszkodni.

Manifesztumot bocsátott ki az egyesült ellenzék

A kollaborált ellenzéki pártok közös manifesztumában proklamálják az antiliberális blokkot. Kormányrajutásuk esetén kötelezik magukat a közigazgatási reform eltörlesztésére, a községi választások megsemmisítésére és a liberális rezsim bűnöseinek bíróság elé való állítására

Elvben létrejött az egységes ellenzéki blokk

(Bucuresti-Bukarest, január 29. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az egyesült ellenzéki pártok ma közös manifesztumot tettek közzé, amelyben felhívják az összes parlamenti pártokat és csoportokat, lépjenek be a községi választások időjére alakítandó antiliberális blokkba.

Az egyesült ellenzék kötelezi magát arra, hogy kormányrajutás esetén:

1. Érvénytelenítik, illetve eltörlik a közigazgatási törvényt.

2. Megsemmisítik a községi választásokat és

3. A bíróság elé állítják, illetve megbüntetik mindazokat a tisztviselőket, akik a liberális kormányban, erőszakos és kizsákmányoló politikájában segédkezet nyújtottak.

Az egyesült ellenzék egyébként ma délelőtt ülést tartott, amelyet délután is folytatott. A tárgyalások arra irányulnak, hogy kormányrajutásuk esetén miképpen osszák fel a mandátumokat, a miniszteri tárcákat és a közigazgatási állásokat.

Együttal az antiliberális blokk megalakulásának részleteit is megvitaták.

Az egyesült ellenzéknek ezt az óriási horderejű közös manifesztumát hosszas tárgyalások előzték meg. Tegnap délután 1 órakor átnyújtották a parasztpártnak a nemzeti párt hivatalos határozatát. Felnégy órára összehívták a parasztpárt vezérő bizottságát, amely 8 óráig tárgyalta a nemzetiek jegyzékét. A tárgyalásról nem adtak ki semmiféle kommunikét. Fél 10 órakor összeült a két párt vezérő bizottsága és éjjelutánig közös megbeszéléseket folytattak. Ejjélkor a tárgyalásokat félbeszakították, anélkül, hogy határozatot hoztak volna. Ma délelőtt folytatják a megbeszéléseket.

A „Diminzió”-nak Maniu újabb interjúját adott, amely szerint a kormány mindent elkövet, hogy kényuralmát meghosszabbítsa. Ez azonban aligha fog neki sikerülni, ha igen, akkor ez katasztrófa fog vezetni. Ennek tudatában a nemzeti párt fenntartja fúziós előterjesztését, mert meggyőződése, hogy csakis a demokratikus erők egyesülése állíthatja vissza ismét a régi jogrendet. Ha azonban a parasztpárt a fúzió ellen foglal állást, akkor is a kollaborálás útján létrejön a demokratikus erők együttműködése. Akcióink tehát feltétlenül sikerrel fog jární.

A néppárt végrehajtó bizottsága tegnap dél-

után ismét ülést tartott. Megállapították, hogy a néppárt felhívása az összes ellenzéki erők együttműködésére a községi választásoknál még nem talált visszhangra és ezért megbízták I. Petrovici volt minisztert, tegye meg ezt az előterjesztést előszóval is a nemzeti pártnak s Gogát, hogy közölje ugyanezt a parasztpártnal. Mindketten még ma délelőtt érintkezésbe lépnek a pártokkal és délután fél 6 órára a végrehajtó bizottság ismét összeül, hogy a két megbízott tárgyalásairól referáljanak.

A nemzeti párt és a parasztpárt közötti tárgyalások sikerrel való kecsegtetése egyesek szerint arra határozta el a kormányt, hogy tanulmányozza, hogy miként lehetne a községi választásokat elhalasztani.

A parasztpárt és a nemzeti párt közötti tárgyalásokban a következő határozatot hozták:

A két párt közötti megegyezés a kollaborálás tekintetében megkötöttnek tekinthető.

Az Averescu párt határozata ügyében kimondták, hogy elvben hozzájárulnak az egységes ellenzéki blokk megalakításához, a községi választásokra, amelybe beléphetnek az összes politikai pártok a cuzisták és a kommunisták kivételével.

A mai tárgyalások után a következő kom-

munikét adták ki:

Figyelembevételre a rövid időt, amely a tárgyalásokra rendelkezésre áll, az egyesült ellenzéki pártok elhatározták, hogy a kamarában nyilatkozatot olvasnak fel, amelyben tiltakoznak a választások kiírása ellen. Mivel ma nem volt ülés a parlamentben, a deklarációt hétfőn fogja felolvasni Maniu Gyula.

Tudva azt, hogy milyen körülmények között írták ki a választásokat, azok fontossága tudatában az ellenzék hozzájárul ahhoz, hogy az egységes frontba belépjenek az összes ellenzéki erők, melyek azonban bizonyos kötelezettségeknek kell magukat alávetni. És pedig:

1. Kötelezik magukat arra, hogy kormányrajutásuk esetén megsemmisítik a közigazgatási törvényjavaslatot.

2. Megsemmisítik a községi választásokat és végül

3. Eljárást indítanak azon köztisztviselők ellen, akik a választások törvénytelenességében segédkezet nyújtanak a kormánynak.

Ma este összeült ismét a kért párt együttes vezetősége, hogy a sajtó részére ilyen értelemben kommunikét szövegezzon meg.

A fúzió tehát egyelőre lekerült napirendről és csupán kollaborálás tekintetében jött létre megállapodás a két párt között. Politikai körök meg vannak győződve arról, hogy ez a megállapodás alapját képezi a jövőbeni fúzióknak, melyet most csak az idő rövidségére való tekintettel nem hajtottak végre.

Ellenzéki körökben a hangulat rendkívül optimisztikus.

Bukarest, január 29. A kamara ma délutáni ülésén Stefan Jon alelnök, miután látta, hogy az ülés határozatképtelen, az ülést berekesztette és közölte, hogy a legközelebbi hétfőn lesz. A szenátusban hasonlóan jártak el.

Gyomorhélzavaroknál, főfuvódásnál, főlbfögésnél, étvágytalanságnál 1-2 pohár természetes „Ferencz József” keserűvizet

alaposan kifisztítja az emésztés útjait. Közközhízi jelentésekben olvassuk, hogy a betegek a **Ferencz József**-vizet nagyon szívesen isszák és általánosan dicsérik. Kapható gyógyszerárakban, drogeriákban és fűszerüzletekben. 9

* Olvassa el az Uj Kelet könyvosztálya mai hirdetését.

A fürthi messiás

— Regény —

14

Irta Jacob Wassermann

Olyan volt az, mintha a pusztá levegő is mámorító borrá vált volna és aki lélezett, az meg is részegedett. Királyok reszketni kezdetek trónjukért.

A reggeli pirkadat első fényében Zacharias Naár ott lépkedett a főrabbi háza előtt. Benn a gyertyák még lánggal égtek. Fulladt, gyötrődő kiáltások, vad sikoltások, szenvedélyes imák, fájdalmas nyögések hallatszottak ki a házból. Naár elmerülten folytatta útját kifelé, nyugati irányba, ahol a házak csakhamar eltűntek a reggeli párákban. Az ösztövé ember, — fején hegyes, tölcserformájú kalappal, amely az akkori idők szabálya szerint narancssárga volt, fehér szegéllyel, — ott lépkedett a fák mélyen aláboruló ágai alatt, és a megbarnult levelek halkán megmozogtak, valahányszor a zsidósüveg hozzájok ért. Egy almafa alatt leült és Zacharias Naár belémeredt a virradásba. A síkság olyannak látszott, mintha nagyot nyújtózkodna, terjeszkedne és az álom — hollók és varjak képében, — kirepült belőle. A vándor egy fekete táblát és írószerszámot szedett elő ruhájából és álmodozón késedelmes ujjakkal betűket vetett rá, aztán szavakat, egyre biztosabban, egyre gyorsabban. „Nehéz az én szájam, mint a gyilkosok szája. Lelkem utánad kiáltoz. A halovány reggel összeszorítja reszkető pilláidat, ahogy jössz felém. Alomban feküdsz már és én, az éj fordulásának zöldes fényében megcsókolom a ruhádat. Erő, bátorság, büszkeség és akarat gögje semmivé váltak már előtted. Gondoljak-e mosolyogva a jövődre reggelre, amikor elsietesz? Ujjongva lépked a szerelem a sötétség felé és megveti az esős na-

pokát. Mi van az égen és mi a földön, több mint a szerelem, a testek teste és ölek öle? A föld emelőjének titkos izzása lakozik benned. Megyek az alkonyon át, ahol az idők szunyagnak. Az örökkévalóság időtlen egyedülvalóságába. Megyek keresni az Istent.” Az íróvessző sietve szaladt végig a betűkön és olvashatatlanná kuszálta őket. Akkor aztán Naár nedves füvel az egészét letörölte és kesernyészóval nézett ki a mezősgébe a fölkelő nap felé. Ujra kézbe fogta a palavesszőt és irt, megfontoltan, és minden vonalat szinte belevészt a táblába: „Vajjon van-e isten ebben a világ-üres mindenségben? Hadd kiáltok feléje, odaáldozom néki lelkem izzását. Van-e Isten, hogy megbosszulja az igazságtalanságot, a büszkeség megbántását, hogy megalázza az únavarancot? Van-e egy irgalmas Atya, aki oltja a tüzet, ha a szegény házát nyaldossa? Aki örködik a pusztá földön alvó fölött és odát ad a didergő kutyának? Hivlak te Örökké Létező és a vilámaid tagadnak téged, a fénylő napjaid tagadnak téged. Kerestelek és sehoh sem találalak. Az égnek nincs visszhangja, ha téged kiáltalak, némán merednek az erdők. Egymagam mentem az éjszaka jelenvalóságában és a sötétség volt az én köpenyem és fájdalmam ruhája. Széles a tenger és mély és nincs mérete az ég terjedelmének, de te nem vagy. Évezredek tűnnek el, mint egy mosoly és aki jó, az megromlik és a hamisak és hitelenek profétákká válnak. De hagyd a népet, csak hadd szaladjon, hadd szökdcseljen a halál pitvarai felé. Hol vagy te Isten? Ott vagy-e, ahol idő nélküli az év és a végtelenségek úgy zsugorodnak össze, valamint a halottak? Ott vagy-e, ahol a nap, nyugat felől kél és a hold kutak mélyéből sugárzik? A halottak lakomájánál vagy-e és talán elaludtad a világok új reggelét? Oh, hová is szaladok én? A mennyből csak

bennem van. Hol van elég tér a lelkem számára?

Amikor elkészült az írással, Zacharias Naár összetörte a táblát a fa törzsén és a cserepeit széjjel szórta a világ négy tája felé. Akkor aztán fölállt és elindult a házak felé.

Egy hosszú menettel találkozott, zsidó férfiak és nők, kezükben égő gyertyák. Négy hajdon egy biborbaldachint vitt, amely alatt egy fiatal fiú és leánya típetgett, mindketten még gyermekek. Esküvőre vitték őket, mert az volt a hit abban az időben, hogy ez által a még meg nem született lelkek utolsó maradéka is testiséget nyer és így a mennyek országa jóvetelének végső akadályá is elhárul. A két gyermek, — a fiút Benjaminsnak hívták, a leányt Évának, — erősen kézenfogta egymást és a szemükben kövér könnyek ültek. Ha olykor egymásra pillantottak, akkor ez mindig egyszerű történet és olyankor szomorúan mosolyogtak, mint az olyan emberek, akikre valami súlyos büntetés vár, amely elől nem tudnak megszökni és amelyet nem érdemeltek meg.

A furcsa nászmenet tarkán tolongó sokaság közé keveredett. A kertészek piacán egy gyermekprocesszió vonult keresztül, mindegyik gyermek tányérban déli gyümölcsöt vitt, vagy csészében bort vagy süteményeket. Az örületnek ezekben a napjaiban a keresztények sem törődtek napi foglalkozásukkal és egyik se kísérelte meg, — bármilyen hatalmas volt is, — hogy ezt a pusztító tűzvész, amely a megvetett, gyűlölt zsidó nép soraiban tört ki, elfojtsa, vagy, ami még ennél is súlyosabbnak látszott, kigunyolja. Idegen muzikusok jöttek vándorúton (senki sem tudta, hogy honnan) és soha nem hallott zeneszerszámokon muzikáltak. Minden varázslatos volt, földöntúli, izgató és megdöbbentő.

Folytatása következik.

IRÓK

Milliók

Párisban az ottak, amelyen hogy hogyan lehet segíteni. A franc rosszul megy. S a toliából megszínpadri szerző, is megkeresnek él jobban, mint Az a körülmén sainak sem me nagy Baudelaire déselvel nem kevés vizaszul

Melyik ország jobban, mint E többször felveté. Az összegyűjtő után megalapít Anglia. A C hogy nem éhez olyanok, akik kat egyedül a parnaszus nagy bizonyára megl éppen olyanok köteg bankjegyekéssé, vagy a lejtük el, hogy rom kontinense Ausztráliában, ből áll.

Ki Angolors Hall Caine regé világnak is leg jövedelmét száz belül százharmin közölük, hogy kap szavanként Hall Caine nál szavanként egy dol'ár.

Ezután az sorban Sir Jam Evi jövedelme körülbelül ötven nagy regényev amely ötvenezet hozott neki.

Harmadik h G. Wells áll, a haladta a husze millió lejt. Ezt ság állapította meg többet is sokat és legutóbb amerikai lapok kértek tőle. H. delme van Ber mondhatunk a padi szerzőjének legalább négy-öt

A többi író tizenhatezer fo kereshetne, ha író lenni. Reg színpadri művei nak. Benrrett életet él, amely Lansdale tartoz közé. Néhány rettszőveg író legalább két da padokon.

Természetese valamelyik szín több pénzt keres val együttvéve. aki a „Ha a t mint százezer összeget kereset darabot nem áll

KEKS
ADLER-nél,
ORADEA

IRÓK ÉS IRÁSOK

Milliósi írói jövedelmek

Parisban az írók legutóbb konferenciát tartottak, amelyen szűz a kérdéssel foglalkoztak, hogy hogyan lehetne a francia írók helyzetét segíteni. A francia íróknak és költőknek ugyanis rosszul megy. Száz író közül alig akad öt, aki a tollából meg tud élni. Van ugyan néhány színpadi szerző, akik évente többmillió frankot is megkeresnek, az írók tömege azonban alig él jobban, mint egy egyszerű gyári munkás. Az a körülmény, hogy a régi idők klasszikusainak sem ment jobban és hogy például a nagy *Pandelaire* egész életének irdalmi működésével nem keresett többet tízezer franknál, — kevés vigasztal szolgál a ma éhező íróknak.

Melyik országban élnek az írók és költők jobban, mint Franciaországban? Ez a kérdés többször felvetődött a konferencia folyamán. Az összegyűjtött statisztikai adatokból az után megállapították, hogy az írók eldorádója: Anglia. A Csarorna tulsó oldalán nemcsak, hogy nem éheznek az írók, de vannak közöttük olyanok, akik valóságos Krözusok és vagyont hat egyedül a tollukkal szereztek. Az angol parnasszus nagyjövedelmű hőseinek névsora bizonyára meglepetést fog kelteni, amennyiben éppen olyanokat áldott meg a sors hatalmas köteg bankjegyekkel, akiket a nagyvilág csak kevéssé, vagy alig ismer. Mindenesetre ne felejtjük el, hogy egy angol író közörsége a három kontinensen, Európában, Amerikában és Ausztráliában, több, mint kétszázmillió emberből áll.

Ki Angolország legjobban fizetett írója? Sir Hall Caine regényíró, aki ezenkívül az egész világnak is legjobban honorált szerzője. Évi jövedelmét százhuszezer fontra, vagyis körülbelül százharmincezer dollárra becsülik. Legutóbb közölték, hogy Vilmos ex-cászár egy dollár kap szavanként a nagy angol lapoktól. Sir Hall Caine nála is jobban fizetik: honoráriuma szavanként egy félfont, vagyis több, mint két dollár.

Ezután az irigylésreméltó Krözus után a sorban Sir James Barrie regényíró következik. Évi jövedelme negyvennégyezer font, vagyis körülbelül ötvenmillió lej. A legtöbbet egyik nagy regényével „Péter Kan“-nal kereste, amely ötvenezer fontot, cirka hatvanmillió lejt hozott neki.

Harmadik helyen a valóban világhírű H. G. Wells áll, akinek 1925. évi jövedelme meghaladta a huszezer fontot, vagyis a huszonötmillió lejt. Ezt a számot az adókievítő bizottság állapította meg. Kétségtelen, hogy Wells még többet is kereshetne. Nem ír tulságosan sokat és legutóbb is visszautasította a nagy amerikai lapok ajánlatát, amelyek cikkeket kértek tőle. H. G. Wellszel egyenlő jövedelme van Bernard Schawznak, akit joggal mondhatunk a világ legtöbbet járt színpadi szerzőjének. Mindegyik darabját évenként legalább négy-ötzezerszer adják elő.

A többi írók közül Arnold Bennett ívi tizenhat ezer fontot keres és még többet is kereshetne, ha nem akarna föltlenül drámaíró lenni. Regényeit rengetegen olvassák, de színpadi műveit csak mérsékelt sikereket aratnak. Bennett ezenkívül rendkívül költséges életet él, amely elnyeli a jövedelmét. Mellette *Lansdale* tartozik Anglia legjobban fizetett írói közé. Néhány év óta ő a legkeresettebb operettszöveg író és ezenkívül minden szezonban legalább két darabja megy a londoni színpadokon.

Természetesen gyakran megtörténik, hogy valamelyik színpadi szerző egyetlen darabjával több pénzt keres, mint összes egyéb darabjával együttvéve. Különösen áll ez *Hutchinsonra*, aki a „Ha a tél jön“ című darabjával több mint százezer fontot, vagyis százmillió lejtet öszesget keresett és aki azóta hasonló értékű darabot nem alkotott.

A kormány a teljes proporcionalizmus szellemében módosítja a választási törvényjavaslatot

Hatvanszázalékos többségi lista helyett a proporcionalis rendszert vezetik be. Marzescu miniszter veszi át a belügyi tárcát

(Bucuresti-Bukarest, január 29. Az Uj Kelet tudósítójától.) Ma délelőtt 10 órakor a gyengélkedő Bratianu Jonel lakásán minisztertanács volt, amelyen kizárólag a politikai helyzettel foglalkoztak. A tanácskozásról nem adtak ki semmiféle kommunikét.

A minisztertanácsról kijövet Tatarescu miniszter az újságíróknak kijelentette, hogy azok a hírek, miszerint a kormány a községi választások elhalasztását tervezné, légből kapottak. A községi választásokat 18, 19 és 20-án feltétlenül megtartják.

A minisztertanácsban — hírszerint — a parlament munkaprogramjával is foglalkoztak. Ebben a pillanatban még nem tudni, hogy lesz-e ülés a parlamentben, vagy sem. Ha mai ülés elmarad, a legközelebbi csak 3-án lesz. A kamara munkarendjét illetőleg elhatározták, hogy azonnal tárgyalás alá veszik a választójogi törvényjavaslatot és a Ház mindaddig együtt marad, amíg ezt keresztülviszik. A szenátusban ez idő alatt az illetéktörvénytervezetet viszik keresztül.

Szenzációként hat az a kiszivárgott hír, hogy

Akuttá vált a magyar kormányválság

A demokratikus ellenzék hivatalos kommunikében és a parlamentben is bünrészeséggel vádolja Bethlent. Nyilvánosságra került a francia megbízottak három főkérése. Bethlen tiltakozik a frankügynök a parlamentben való tárgyalása ellen

(Budapest, január 29. Az Uj Kelet tudósítójától.) A magyarországi frankbotrány napok óta új fázishoz érkezett. Amilyen eréllyel indult meg az első napokban a rendőri nyomozás, olyan gyanus körülmények között laposodott el akkor, amikor a nyomozás számai bizonyos körökig nyultak el. A francia kormány ismételt erélyes intervenciója újra felfakasztotta és nemzetközi érdeklődés homlokterébe állította a frankbotrányt, amelynek aktáit a magyar kormány hivatalos nyilatkozatban akarta lezárni.

A helyzet a francia kormány sürgető magatartása miatt pattanásig feszült és ebben a türelmetlen atmoszférában a kinos szenzáció erejével hatott a magyar demokratikus ellenzék hivatalos kommunikéje, amely nyíltan bünrészeséggel vádolja meg Bethlen miniszterelnököt.

A demokratikus ellenzék pártok vezetői csütörtökön késő este értekezletre gyűltek össze, amelyről a következő hivatalos közlést adták ki:

A demokratikus ellenzék bünrészeséggel vádolja Bethlent

Az értekezletet az egységspárt és a keresztény gazdasági párt értekezletén elhangzott nyilatkozatok tették szükségessé. A demokratikus ellenzék pártok felháborodással állapították meg, hogy a keresztény gazdasági párt értekezletén a „Magyarország“ című lap közlése szerint, Wolff Károly a vizsgálóbizottság tagja jelentést tett a vizsgálóbizottság titkos üléséről és a közvélemény megtévesztésére a tényleges helyzettel ellenkező azt a konkluziót dobta ki a nyilvánosságba, hogy a vizsgálat eddigi eredménye szerint a kormánynak nem kell a konzekvenciákat levonni.

Bethlen István gróf miniszterelnök az egységspárt értekezletén ugyancsak a frankhumisistási ügyről tartott beszédét és a közvélemény megtévesztésére úgy állította be önmagát, mint aki a parlamenti bizottság eddigi adatai alapján méltó a bizalomra. Az ellenzék pártok változatlanul vallják azt az álláspontot, hogy a nemzet érdeke csak egy lehet: a teljes igazság kiderítése. Erre a munkára alkalmatlannak tartják azt a miniszterelnököt, akinek kormányzata alatt az országos főkapitány vezetésével az állami térképészeti intézet közgei végezték a frankok hamisítását és ahol a hamisítás leleplezésére a postatakarékpénztár utján törvénytelenül kiadott négyszázmillió személyi hitel szolgálhatott.

Tartózkodtunk attól, hogy a vizsgálat eddigi eredményeiről már most beszámoljunk a nyilvánosság előtt. De nem tűrhetjük el, hogy a közvéleményt megtévezzék és nem hallgathatjuk el az eddigiek alapján leszürt azt a meggyőződésünket, hogy a Bethlen-kormány a nemzet életében immár csak az akadály szerepét játszhatja, mert ez a kormány a főakadály annak, hogy ebben az ügyben a nemzetgyűlésen az igazság jegyében az összes pártokra kiterjedő teljes egységes front alakulhasson ki.

a kormány, eltekintve eredeti szándékától, a választásoknál a proporcionalis rendszert vezet be. Eszerint tehát nem az a lista kapja meg a kerület összes mandátumait, amely a szavazatok 60 százalékát nyerte el, hanem minden lista a ráesett szavazatok számarányának megfelelő számú mandátumot kap. A kormány csak ez az elhatározása azzal indokolható, hogy gyengültek a győzelmi kilátásai. Bratianu jogosan tarthat attól, hogy nagyon kevés kerületben sikerül majd megszereznie a szavazatok 60 százalékát és hogy ne maradjon mégsem mandátum nélkül arra az esetre, ha ellenzékbe vonulni lesz kénytelen, a proporcionalis rendszer alkalmazásával akarja biztosítani magának a kerületeknek egy bizonyos hányadát. A választójogi javaslatnak ilyen értelemben való módosítására már meg is kezdték a munkálatokat. A javaslat parlamenti előadója, Th. Florescu, vagy Franasovici lesz.

Politikai körökben arról tudnak, hogy a kormány kebelében változások lesznek. A belügyi tárcát átveszi Marzescu igazságügyminiszter, akinek helyébe viszont elődjét, Th. Florescut nevezik ki.

A legitimisták is a kormány ellen

A parlamenti bizottság csütörtökön délelőtt 10 órakor kezdte meg ülését. Az ülés megszabítás nélkül délután négyóráig tartott. Kluen-Hédervári Sándor, a külügyminisztérium első osztályfőnöke járult elsőnek a bizottság elé. Ő arra vonatkozólag hallgatták ki, hogyan kaphatott Jankovics utlevelet és pecsétet. Háromnegyedeg órakor került a sor báró Perényi Zsigmond kihallgatására. Ez egy óra hosszat tartott. Perényi Zsigmondot, mint a Magyar Nemzeti Szövetség elnökét hallgatta ki a bizottság. Háromnegyedkettőkor Valkó Lajos ideiglenes külügyminiszter kihallgatása következett. Azután az idő előrehaladottsága miatt a csütörtökre megidézett báró Prónai György miniszterelnökségi államtitkár kihallgatását elhalasztották. Pénteken nem tartott ülést a bizottság. Szombaton egyedül Prónait fogják kihallgatni.

Legitimista politikusok a parlament folyosóján a bizottság munkájáról szólva, az eddigi jelenségekből megállapították, hogy a kormány helyzete hovatovább ingadozóvá válik. A „Pesti Napló“ információi szerint a parlamenti bizottság ellenzék tagjai most már sokkal optimistikusabban itélik meg a bizottság munkájának várható eredményeit, mint az előző napokban.

A válsághírek azonban továbbra is tartják magukat. A miniszterelnök azon kijelentése, hogy kabinetjének egyik, vagy másik tagját kiemelni nem engedi, vagy együtt távoznak, vagy együtt maradnak, nem hatottak teljesen megnyugtatóan pártjának tagjaira.

Ki fog derülni az igazság

Rakovszki Iván belügyminiszter a parlamenti bizottságnál történt kihallgatása után a következőket mondotta az újságíróknak:

— Az ügy lényegéről nem nyilatkozhatom, mert a bizottság tagjai titoktartást fogadtak és ez még inkább vonatkozik reám. A személyemmel kapcsolatban terjesztett különböző hírekre ma már kevésbé akarok nyilatkozni, mert a saját bíráim nem lehetek. Csak annyit mondhatok, hogy ha a bizottság jelentése a nemzet-

KEKSZ ארטה כשר אפילו למחרתי
ADLER-nél, Strada Gen. Mosoiu 2.
ORADEA (volt Kert-utca) ORADEA

gyűlés elé kerül, akkor ki fog derülni az igazság.

Gömbös a rabbijelöltekre is numerusz klauzusi akar

A fajvédők klubjában csütörtök este a szokásos heti pártvacsorán Gömbös Gyula mondott beszédet. Ismételten megcáfolta a „Stampá”-ban megjelent nyilatkozatát és kijelentette, hogy a fajvédők ma is százszázalékos törek-
szenek a kormány megbuktatására, de a mai súlyos politikai helyzetben eltekintenek a párt-szemponctok érvényesítésétől. Kétségtelen, hogy a külföldi aknamunka bizonyos fegyvertársak-kal dolgozik idehaza. Amíg Vázsonyi és a zsidók kitarotán támadnak, addig gróf Klebelsberg Kuno kultuszminiszter a numerusz klauzusz kiáltásával suttyonban beengedi a zsidó rabbi-képzőintézet növendékeit létszámon felül az egyetemre. Felszólítja a kultuszminisztert, hogy nyilatkozzék a rabbiképzőintézet az egyetemre is beirt növendékeinek számáról.

A három francia kérdés

Sztrache főügyész ma délelőtt magához ké-
rette a francia megbízottakat. A megbízottak kérték, hogy a bűntudat tegye át a rendő-
séghez, hogy ott rendelkezésre álljon a kiegészítő nyomozásnál.

Ma már egyébként nyilvánosságra került a franciák kérdésének három főpontja:

- 1. Ki volt a frankhamisítás értelmi szerzője?
- 2. Hol készült a papír?
- 3. Hol vannak a frankkészítő gépek?

Az értelmi szerző szerepe még nincs tisztá-
zva, mert az első nyomozás alkalmával a rend-
őrség kikapcsolt minden politikát az ügyből. A frankhamisításnál használt papirokról Gerő László, a térképészeti intézet vezetője azt vallotta, hogy külföldről kapott nyers masszából ő készítette a papirt saját találmánya szerint. Ezt a vallo-
mást a budapesti rendőrség elfogadta, a franciáknak azonban más volt a véleményük és máshol keresik a papír forrását.

Franciaország érvényt szerzett akaratainak

Climchant budapesti francia követ távirati jelentést tett a Quai D'Orsay-nak a frankügy-
ben történt nyomozás eddigi eredményeiről. A jelentés szerint Franciaország érvényt szerzett kívánásainak, amennyiben az eljárás további során a francia rendőrségi tisztviselők minden könnyítést meg fognak kapni, nevezetesen, hogy a kihallgatásoknál jelen lehessenek és hogy javaslatokat terjesszenek a magyar hatóságoknak esetleg újabb letartóztatásokra nézve. Ugyanezeket biztosították a Barque de France képviselőinek is.

Bethlen védi magát a parlament előtt

A nemzetgyűlés mai ülésén Bad pénzügy-
miniszter után Farkas István szociáldemokrata a frankügyről beszélt. A frankügy főokát a kormányzati szellemben látja. (Zaj minden oldalon.)

Hojos Miksa: Ezt maga sem hiszi.

Farkas (szociáldemokrata) a szociáldemokra-
ták és a jobboldal szócstája közben azt han-
goztatja, hogy a kormányzati szellem tulajdon-
képen ellenforradalmi szellem. A kormány tá-
mogatta az ellenforradalmi társadalmi egyesü-
leteket, mert hiva a különít rény-rendszernek. Felemlíti, hogy Schultze, akit Erzberger meg-
gyilkolásával gyanúsítanak, Gömbösnél tartó-
kodott egyideig és kormányvédelemben része-
sült. Farkas azzal fejezi be beszédét, hogy a mai kormányzati rendszernek el kell tűnnie.

Lemondani, lemondani

Utána Bethlen emelkedik szólásra. A szo-
ciáldemokraták kórusban kiáltják:

— Lemondani, lemondani.
Bethlen a következőket mondja:

— Farkas képviselő ur felszólalásában jó-
nak látja a kormány felelősségének kérdését érinteni a frankhamisítási ügyvel kapcsolatosan. Métem, hogy az ellenzéki oldalon követelik, hogy az ügyből kifolyólag vizsgálat indítassék. Kiküldtünk parlamenti bizottságot, hogy meg-
vizsgálja a felelősséget. Megértem, hogy a képviselő urak nem kívánnak ilyen parlamenti bizottságot, inkább a nyílt színen kívánják tisztázni az ügyet. Azt azonban nem értem, hogy az egyik oldal kívánására parlamenti bizottságot létesítsünk, akkor ugyanezen időben, hogy lehet a kérdést itt a parlamentben is fe-

lelősség szempontjából tárgyalni, még mielőtt a bizottság a jelentését ide hozta volna. Ezt nem tartom konzekvensnek. Tény, hogy a vizsgálóbizottság működik és annak jelentése a parlamentbe fog kerülni. Addig felmentem magat attól, hogy az ügy részleteivel foglal-
kozzam.

Csak halározattal lehet elintézni a felelősség kérdését

— Amikor legutóbb a felelősségről szoltam, annak az volt a célja, hogy vagy elintézzük a kérdést nyílt színen, akár interpelláció, akár szavazás formájában, vagy parlamenti bizott-
sággal. Másként, mint határozattal, nem intéz-
hető el. A képviselő ur jónak látja személye-

Sauerwein interjut ad a bécsi Imperiálban

— Sauerwein urral nem lehet beszélni. A körüti szálloda portása kérelmelhetetlen.

A látogató azonban tudja, hogy Jules Sauer-
wein, a legnagyobb francia újságíró, egyidő óta a „Matin” főszerkesztője, Bécsben tartózkodik. Végre, hosszas fáradozás után megnyílik a szállodai szoba ajtaja és egy nagyon jólpolt idősebb ur dugja ki rajta a fejét:

— Sajnálom, senkit nem fogadhatok. Nincs időm. Különb is ragyon el vagyok fáradva, tudja.

A látogató néhány kérő szót mond:

— Két percet csak, nem többet.
A nagy Sauerwein ekkor egészen feltárja az ajtót:

— Egy kollegának nem lehet lemondani... kérem, foglaljon helyet... nos, mit akar tudni?

— Budapesti élményeit, Monsieur!

— Élményeimet? Nem azért u'aztam Buda-
pestre, hogy tények után kutassak és hogy szen-
zációkat hajszoljak, sokkal inkább azért mentam, hogy a frankhamisítás örületes skandalumának pszichológiai hátterét tanulmányozzam. Éppen ezért nem is kerestem érintkezést a tulajdonképeni mértéka-
dó urakkal, hanem inkább politikamentes kö-
rökben forogtam.

— És benyomásai?

— Sajnos, nem mondhatom el, hogy valami nagyon kedvező benyomásokkal tértek haza. A magyar hatóságok és a francia nyilvánosság nézetei között rendkívül éles különbség van. Bethlen gróf például kijelentette, hogy a nyomozás most már az ügyesség kezében van és így a francia közegek beavatkozását nem engedélyezheti.

— Szándékszik Franciaország valamilyen dip-

met is aposztrofálni. Megemlíti, hogy tudtam a dologról. Ha a képviselő ur jóhiszemű, úgy a dologról csak akkor beszélhet, ha mindazt el-
mondja, amit az ügyről tud. De egyik oldalon odadobni a vádat, hogy a miniszterelnök tu-
dott a dologról, de nem mondani el, amit a képviselő ur bizonyára tud, hogy miféle lépé-
seket tett ennek megakadályozása érdekében, ez részéről rosszhiszeműség. Tény, hogy az ügyről a parlamenti bizottság előtt részletesen nyilatkoztam, arra kérve a bizottságot, hogy az ügyet részletesen ismertette, hozza a Ház elé, mert nekem nem külföldi újságokkal kell polemizálnom, hanem a parlamentben kell felelnem.

Bethlen beszéde lapzártakor még folyik.

lomáciai lépést tenni?

— Minden kétségen kívül! Már holnap át fog-
ják adni Budapestnek Briand jegyzékét. (Ez már megtörtént. A szerk. megjegyzése) Ez nem lesz ultimátum ugyan, de mindenestre erőlyesen fel fogja szólítani a magyar kormányt, hogy a francia hatósági közegek nyomezésát ne akadályozza. Min-
den továbbiért pedig a magyar kormányt teszi felelőssé.

— Gondolnak arra Párisban, hogy a Népszövet-
séghez fordulnak?

— Franciaországnak erre nincsen szüksége.

Hogy érezte magát egyébként Budapesten?

— Jobban, mint vártam volna. A hivatalos körök nem nagyon fáradoztak körülöttem. Bethlen gróf nem hívott meg magához, noha jól tudta, hogy Budapesten tartózkodom és hogy beszélni szeretnék vele. Ezzel szemben az sem igaz, mintha tüntettek volna ellenem. Egyes lapok megpróbálták, hogy a magyar nemzet ellenségének tüntessenek fel, de ezekre az oktalanságokra nem is reflektál-
tam. Én csak a hazugságnak vagyok ellensége.

— Mit szólnak Párisban az esethez?

— Már régóta eljöttem hazulról. Arról szó sincsen, hogy a magyar nemzetet gyűlölnék. A franciák tudnak disztigválni gazembereket és becsü-
letes embereket között és a frankhamisítás ártumát nem hártják át a népre.

— Gondolja, hogy az ügynek politikai fejle-
ményei lesznek?

Sauerwein mosolyog:

— Természetesen, hiszen az egész ügy politikum. A végző konzekvenciákat azonban ma még senki sem láthatja. Egyelőre arról van szó, hogy a helyzetet teljesen felderítsük.

Újra fellángolt az orosz-kinai konfliktus

A bécsi kínai követ nyilatkozata a „kinai Balkánról”

Az eddigi megnyugtató és bizakodó kijelentésekkel szemben ellentétben áll az a Lon-
donba érkezett távirat, amely szerint a szövethatóságok Karbinból értesítést kaptak, amely szerint a moszkvai és pekingi kormányok megegyezése ellenére Karbinban a hatóságok fel-
oszlatták az orosz szakszervezeteket, irattáraikat és vagyonukat elkobozták, a vezetőemberek közül pedig többeket letartóztattak. Arról azonban nem jött hír, hogy az orosz kormány emiatt demarsot intézett volna.

(Bécs, január 29. Az Kelet tudósítójától.)

Jung Liang Hwang, a kínai köztársaság bécsi követe ma az egyik bécsi lap munkatársa előtt a csak tegnap elsimult orosz-kinai konfliktus hátteréről a következőket jelentette ki:

— Éppen most kaptam meg a táviratot, amely az orosz-kinai konfliktus békés elintézését jelenti. A konfliktus közvetlen indítóoka tudvalevőleg a keletkinai vasut körül támadt anyagi egyenetlenség volt. A mélyebb okok azonban, amelyek a többnapig tartó kritikus helyzethez vezettek, Mandzsuria földrajzi és néprajzi viszonyaiban gyökereznek. Mindenütt, ahol több nemzet él együtt, időnkint sűrűdés-
sokra kerül a sor, félreértések merülnek fel és csak a felek humánus szelleme tudja eltüntetni a konfliktus esirait. Mandzsuriát ugy kell te-
kinteni, mint a kinsi Balkánt. Kínaiak, japá-
nok, fehérek és vöröserzelmű oroszok élnek itt együtt különböző ázsiai nemzetekkel. A nem-
zetiségeket politikai és gazdasági érdekek szét-
jeltagolják és innen van, hogy Mandzsuria at-
moszférája állandóan nyugtalan és békétlen.

A viszonyok azonban javulni fognak Mand-
zsuriában, ha magában Kínában is nyugalom fog uralkodni. Remélhető, hogy a politikai ellentéteket át fogják hidalni és a testvérharc be fog fejeződni. A kínai pártok megegyezésre törekedtek és a kínai nép a szomszédaival való viszonylatban nem akar egyebet, mint békét.

Különösen Szovetsországgal szeretnénk végleg békés viszonyban élni. A két állam között a háboru előtt élénk kereskedelmi forgalom állott fenn és ezt az állapotot most is fenn akarjuk tartani. A nemzetközi viszony egyébként a két állam között egészen normális. Moszkvában egy kínai. Pekingben pedig egy orosz követ állomásozik. A százmilliónyi orosz nép, amelynek jelentőségét nagyrabecsüljük, bizonyára lehetővé teszi számunkra a megegyezést.

PALAIS DE DANSE
Breiner Sándor PALACE kávéháza.
.....
Jön február hónapban Jön
egész Európában óriási sikert aratott
Kola-Jazz-Band
és az elsőrangú Farsangi tánc műsor kiváló attrakciókkal szerepel.
Előadás után a közönség táncol!
Meleg és hideg vacsora. Elsőrangú italok.
Előadás kezdete 10 órakor.
Belépő díj nincs! Tányérozás nincs!
Nyitva reggel 3 óráig

Szab

(London, j. dósítójától.) H értelmében vett tesebb emberi élvezi. A világ ság ez: orosz ország gottéből lált végül is m még ez a sürű százalékot teszi golok mégis az

— Ez az angol egyétként a za badságok birtok ágak birtokába a keleti zsidósá ságtól rokkadoz Az angliai badságot élvezi feaszor ad elő, lők s a hatalm közötti számosan lizmus ma is é nak olyanok, a táplálnak, — e degradálódik. I vakerőbb ábra hoz nyulni, me egyetemével tal

A vallási t gét mi sem jel hogy a kereszt különöst abban át. Sőt ellenke a tudat, hogy színházzá, vagy istent fogják b hanem a keresi szabadság urall e képzelhetetlen melyik város b nincs szüksége arra, hogy ezer tényét, sőt még tekeznie s idej több, ahhoz, ehhez nem kell főbb tőkének A a másik tőkét, telre is. Vagyó nek minden m folttalan. És A jobb üzlet, ami zony: az ang lehetetlen adók galom s adóké nímális százalé

Az angol z ideálisabb. Der a szabadságrze badságban a le kodnak. Ez éppúgy megker teljes mértékbe A nagy boldog ság nehézsége, még a nagyon sok a nő. A fé rülménytel és szép, kifinomód nincs sehoh a gondolni, hogy leány lesz..

Rengeteg a löntöző angliai nak tele zsidó versengenek a anyagi és erkő Egyes kántorok József nagyon szituált zsidósá

Centra

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidó napilapja
 Szerkesztők: Giszkalay János és dr. Marton Ernő
 Felelős szerkesztő Dr. Marton Ernő
 Az Uj Kelet cikkeinek utánnyomásai csak a fenti megjelölésével engedélyezhetők.

A mai naptár

Szombat

5686. Sóbát 15.
 Chamisaászár
 bisvát
 Szidra: Bősálách
 1926. január 30.

— **Bizalmat szavaztak az új kormányra.** Berlinből jelentik: A birodalmi gyűlésen ma bizalmi szavazat hangzott el az újra megválasztott Luther kormány mellett. A centrum-pártiak, a néppártiak és a bajor demokraták a kormány mellett, a nemzetiek, a kommunisták és a fajvédők a kormány ellen szavaztak. A szociáldemokraták és a gazdasági egyesülési pártja tartózkodtak a szavazástól. A leadott szavazatok többsége a kormány mellett szól.

— **A Zsidó Nemzeti Szövetség helyi csoportjának választmányi ülése.** Az E. Zs. N. Sz. helyi csoportjának választmányi ülése vasárnap, e hó 31-én délelőtt 11 órakor ülést tart, melyre az érdekelteket ezúton hívja meg.

— **A bukaresti magyar követ sürgeti a kisjertői gátjavítási munkálatokat.** Bukarestből jelentik: Báró Villányi Fügyes magyar követ megjelent a vízgyűjtő igazgatóságánál és személyesen érdeklődött a kisjertői gátjavítási munkálatok menéről. Az igazgatóságtól a miniszter azt az információt kapta, hogy a munkálatok sikeresen haladnak és a tavaszra már remélik, hogy a gátakat rendbehozzák annyira, hogy a víz kiöntéséről nem kell félni.

— **Sándor jugoszláv király diákokthont épít Belgrádban.** Belgrádból jelentik, hogy Sándor jugoszláv király egy iskoláinnségen kijelentette, hogy Belgrádban diákokthont épít, amely ezer tanuló fog tudni befogadni. Az építkezést már a közeljövőben megkezdik és az épületet még ebben az évben átadják rendeltetésének.

— **Palesztinában nincs gazdasági válság.** Jeruzsálemből jelentik: A sajtó a legutóbbi időben sokat foglalkozott a palesztinai gazdasági válsággal. A Palesztina-kormány kereskedelmi és ipari ügyosztályának hivatalos lapja, a „Commercial Bulletin” legutóbbi száma a következőket reflektál ezekre a cikkekre: „Tény az — írja a hivatalos lap, — hogy a válság nem áll egyébből, mint abból, hogy a folyó pénznek szűkében vagyunk. Az utóbbi évek nagyszámú bevándorlói részére házakat kellett építeni, birtokokat kellett vásárolni és ezekbe a vállalkozásokba tekintélyes pénzeszettek fektettek be, amelyek a rövid idő alatt még nem térültek vissza. Ez a pénz most nem hiányzik. Semmi esetre nem lehet azonban a helyzetre a „válság” szót alkalmazni.”

— **Uj pénzügyi főtisztviselőket neveznek ki.** Bukarestből jelentik: Ma délelőtt a pénzügyminisztériumban értekezlet volt, Braianu Vintila elnökletével, a pénzügyminisztérium reorganizálásáról és az új főtisztviselői állások betöltéséről. Elhatározták, hogy a küzadósságok élére Atanasescu inspektor generált, technikai tanácsosá pedig Slavescu nevezik ki. A letétosztály (Casa de Depuner) élére Teianu aligazgató kerül. Az öngyilkosságot elkövetett Buicu várnagy vezérigazgató helyébe Stefan Bogdanescu nevezik ki. Az illetékügyek vezetésével Stenculescu bízják meg, a bankügyek élére pedig Cristescu kerül.

— **Polgárháborútól tartanak Ukrajnában.** Bukarestből jelentik: A szovjetkormány a Kaukázusba nagyobb kommunista-csapatokat koncentrált. Különösen az Ukrán-határ irányában. Attól félnek, hogy Ukrajnában polgárháború lesz.

* **Biztosítsuk életünket és vagyónkat!** Franco-Romana Ált. Biztosító Rt.-né. Képv. let az ország minden helységében.

„La Carneval” — Goldstein & Co
 Oradea-Mare, Bulv. Reg. Ferd. 7.

Cuza professzor nem kapja vissza katedráját

A semmitűszék elutasította Leatric tanár felfolyamodását is

(Bucuresti-Bukarest, január 29. Az Uj Kelet tudósítójától.) A legfőbb semmitűszék ma délután kihirdette ítéletét Cuza és Leatric egyetemi tanárok felfolyamodása ügyében. Emlékeztetéses ugyanis, hogy a két egyetemi tanár, miután egyszer már lemondtak, kérték újra való felvételüket és miután a közoktatásügyi miniszter ezt nem vette figyelembe, a semmitű-

székhez felfolyamodást adtak be.

Az ügyet a semmitűszék 26-án tárgyalta és abban maradtak, hogy ma hirdetik ki az ítéletet. Rendkívül nagy érdeklődés nyilvánult meg az ítélet iránt. A semmitűszék mind a két professzor felfolyamodását elutasította, mint alaplénkült.

— **A mezőtelegi rabbi temetése.** Nagyváradról jelentik: Csütörtökön délután szokatlan részvét mellett temették Mezőtelegen Fischmann József főrabbit. A község aprajánagyja állotta körül a koporsót, a környékről is sokan eljöttek, hogy a kiváló lelkipásztort utolsó útjára elkísérjék. A hatóság képviselői és a katolikus lelkész is jelen volt a temetésén. Az első bucsuztatót a megboldogult két fia, Fischmann Nándor és Fischmann Jakab mondották. Beszédük alatt idegtépő jelenetek játszódtak le. A szerencsétlen főrabbi ugyanis teljesen árván hagyta kilenc gyermekét, akik közül heten még kiskorúak. Ezután Schwartz József nagyváradai dajen tartott megindító szónoklatot. A koporsót a templomba vitték, az almemorra helyezték és a Tórákat a zsoltárok recitálása közben körül hordozták. A templomi gyászbeszédet Glasner Akiba kolozsvári főrabbi tartotta, aki megindító szavakkal esetelte a halott egyéniségét. A hitközség tagjaihoz apelálva, kérte a mezőtelegieket, hogy viseljék szívükön a gyermekek sorsát, akik immár apátlanul-anyátlanul állanak a világban. Teremtsek meg számukra a zsidó szív meleg, jóságos atmoszféráját és adjanak módot rá, hogy az apjuk által irányított nevelésben részesülhessenek továbbra is. Megköszönte a váradai hitközségnek a temetésen való részvételét és figyelmét. A községtől három kilométernyire fekvő temetőbe, ahová az egész gyászoló közönség, közöttük a katolikus pap is kijött, a szilágynagyfalusi és magyarországi rabbi bucsuztatták el a halottat. A gyászénekeket Riff váradai főkantor és helyettese Götzl recitálták. A hitközség elöljárósága a kolozsvári főrabbi intervenciójára elhatározta, hogy az árván maradt (három évvel ezelőtt halt meg a mezőtelegi rabbiné) hét gyermek javára öt éven át folyósítani fogja a teljes papi illetményeket és a rabbi lakásban fogja hagyni a családot. Ha ez idő alatt mégis úgy határozna, hogy betölti a papi állást, akkor e részben tekintettel lesz a család kívánságára. Elhatározta az elöljáróság továbbá azt is, hogy az árván hagyott papi család egzisztenciájának biztosítására tüzletet rendez be és erre a célra százezer lejt szavazott meg.

— **Sternberg és Fodor volt detektívek büntetését felemelte az ítélőtábla.** A kolozsvári ítélőtábla ma délelőtt foglalkozott Sternberg és Fodor volt detektívek, valamint Tompa zsebmetsző ismeretes bűntudásával, amellyel az Uj Kelet is részletesen ismertetett. A két detektív egy marosvásárhelyi mulatóban fogta el Tompát, akinél közel egymillió lejt találtak, amelyet a zsebmetsző Kornis aradi kereskedőtől emelt el. A két detektív megosztottak a pénzen, a zsebmetszőnek pár ezer lejt adtak és futni engedték. A sziguranca később egy más ügyből bifolyólag újból elfogta Tompát, aki rávallott a detektívekre. A törvényszék annak idején Sternberget és Fodort két-kétévi, Tompát pedig másfélévi börtönrre ítélte. Felebezés folytán került az ügy az ítélőtáblához, amely Fabius dr. védőbeszéde után a két volt detektív büntetését három-három évre, a zsebmetszőt pedig két és fél évre emelte. Az elítéltek felebbezték.

— **Egy hónap alatt hatvanöt ház épült Tel Avivban.** Tel Aviv gyorsiramu fejlődése egyre nagyobb arányokat ölt. Az elmúlt esztendő utolsó hónapjában a városi tanács technikai ügyosztálya hatvanöt építési engedélyt adott ki. A kiadott engedélyek 286 lakoszára és 49 üzletre és raktárhelyiségre szóltak. A beépítésre került terület 11934 négyzetméter.

— **Nagy változások a hadsereg tisztikarában.** Bukarestből jelentik: A tisztikarban a holnapi napon nagy változások lesznek. Az erről szóló dekrétumot holnap írja alá a király.

— **Hólabda teadélután.** Vasárnap, e hó 31-én délután öt órakor tartják meg a Központi szálló nagytermében a kolozsvári zsidó asszonyok táncos egybekötött műsoros hólabda teadélutánját Molnár Jenőné vezetésével. A háziasszonyi teendőket: dr. Kertész Jenőné, Szabó Jenőné, Szentes Károlyné, dr. Szőnyi Gézáné és Willner Mórné őrnek látják el. Az első felolvasó H. Beeski Irén írónő lesz, aki legújabb termékei közül fog felolvasni. Hermann Katica zongoraművész nő játékát az ötéves Grünfeld Inci táncos követi, aminek a zenekíséretet egy másik gyermekművész, Farkas Nusi szolgáltatja. A teadélutánra, a jótékonyságra való tekintettel, takarékoságból nem adnak ki külön meghívókat, hanem ezúton közlik, hogy a rendezőség minden érdeklődött szívesen lát a teadélutánon.

— **Eljegyzés.** Jakabovits Sámuel bájos leányát, Ibolykát, Gyimespalánkról eljegyezte Salamon Lázár Targu Mures-i kereskedő.

— **Eduard Mayer professzor nyilatkozata palesztinai benyomásairól.** Jeruzsálemből jelentik: Dr. Eduard Mayer egyetemi tanár, a berlini egyetem volt rektora, a kiváló történettudós, aki a napokban a zsidó történelem legendáiról előadást tartott a jeruzsálemi héber egyetemen, Palesztinában szerzett benyomásairól nyilatkozatot adott a Zsidó Távirati Ügynökség képviselőjének. A professzor kijelentette, hogy az ország jövőjét illetően, különösen a palesztinai tengerhajózással szemben táplál nagy reményeket. Az ország hegyrajzi karaktere bizonyos mértékben hátráltatja a belső fejlődést. Szükségesnek tartja, hogy egy nagyarányú erdő-ültetési munka induljon meg. A további telepítések számára Transjordánia rendkívül termékeny területei nyújthatnak lehetőséget. A mandátumról és a Balfour-deklarációról a professzor nem akart nyilatkozni. Kijelentette, hogy erre nézve nem érzi magát kompetensnek, minthogy maguk között, a palesztinai zsidók között is, különböző vélemények vannak erre vonatkozólag forgalomban.

— **Befejezték a vizsgálatot a nemzetközi betörőbanda ügyében.** A Kolozsváron elfogott nemzetközi betörőbanda ügyében ma délután fejezte be a vizsgálatot Draghiciu büntügyi kapitány. Weisz Manó és a két Somrádi testvér, valamint Kiss volt rendőrségi detektívet ma délután már át is kísérték az ügyészségre. Kiss bevallotta, hogy a hamis utlevél megszerzéséért ezer lejt kapott a betörőktől. A két Somrádi testvért valószínűleg Csehszlovákiába fogják átvinni és az ottani bíróság ítélkezik felettük. Rövid két hét alatt tehát a kolozsvári rendőrség teljes világosságot derített a rejtélyes bűntudgyre. Hogy a betörőbanda leplezése ilyen hamar sikerült és a nyomozás ilyen teljes eredménnyel végződhetett, az legnagyobb részben Draghiciu büntügyi kapitány fáradhatatlanságának és erélyének köszönhető, aki kitűnő munkatársával, Cotz Jonel subkomisszárral és Diosan detektívvel együtt minden elismerést megérdemel.

Cluj, Str. Universităţii 1.

(volt Egyetem-utca)

„OPTICA”
 legmodernebb látszerüzlet.

Hőmérők, inhalátorok a legolcsóbb árban.

kelimfüggönyök, északi gyapjúgyári áron. — Kérjen mintaküldeményt.

— A kolozsvári zsidó asszonyok táncos egybekötött műsoros hólabda teadélutánján Molnár Jenőné vezetésével. A háziasszonyi teendőket: dr. Kertész Jenőné, Szabó Jenőné, Szentes Károlyné, dr. Szőnyi Gézáné és Willner Mórné őrnek látják el. Az első felolvasó H. Beeski Irén írónő lesz, aki legújabb termékei közül fog felolvasni. Hermann Katica zongoraművész nő játékát az ötéves Grünfeld Inci táncos követi, aminek a zenekíséretet egy másik gyermekművész, Farkas Nusi szolgáltatja. A teadélutánra, a jótékonyságra való tekintettel, takarékoságból nem adnak ki külön meghívókat, hanem ezúton közlik, hogy a rendezőség minden érdeklődött szívesen lát a teadélutánon.

— **A román lékkel megterítik.** Bukarestből jelentik: A konferenciára igazgatóság 2-ig egy megbízott rencia a nem 25 százalékos lesz jó, hogy vetlen telefon kisantant-állalkalmat és a közös kérdése

— **A kolozsvári máximalista bizottság** a február havitott. A tanács árát egy lejjel ros javára tört a belügyminis megengedi a v elfogyasztott h A mézárások rosi husilletéke árát is felemel ezeknek az ára 2 lejes emelke liszt és a keny rosi tanács tek a gabonafélék egy lejjel fele

— **Prága frankhamisít** Press“ arról é előadásra kerül a magyarorszá darab szerzői ügyvéd. A f Vlasta Bariat frankhamisítási cium filmet ké eszirálná a libr

— **A déljahonyadi szentimentális** folt ház, de me ban tartotta m igényt kielégít húnyadon. A r prológja vezette lata aratot sik modern táncsz szonó lelkese de énekeit mūdalo egyik legezobb szereplői: Lőr Fischer Erzi, voltak. Szünet aratot Winian tribe hegedűsz táncát tapsolta énekszámaival a „Főnök ur n Blum Frida, F loat nyújtottak. ria kísérté. A táncmulatság k amerikai árverés órákban ért vé

— **Egy dr Frankfurttól** „Die Jagd Go furti Schauspi Ugyanazon a Bósch darabja Bochumban. A viharos óráció kivétel nélkül ünnepelte a rabjait legköze adja és még elő fogják adu írői név, mögő rej özik.

Bro

Kézimunkaanyagok

át is
án tárgyalta és
letik ki az ité-
lés nyilvánult
zék mind a két
tasította, mint

Vasárnap, e hó
neg a Központi
zsidó asszonyok
da teadélutánját
A háziaszonyi
bó Jenőné, Sze-
né Willné, Mórné
H. Becski Irén
ei közül fog fel-
ntvésznő játékát
veti, amireh a
művész, Farkas
a játékoncélra
m adnak ki kü-
lik, hogy a ren-
esen lát a tea-

muel bájos leá
gyezte Salamon

zor nyilatko-
ól. Jeruzsálem-
yemti tanár, a
ló történetűdőlős,
legendáiról elő-
vetemen, Palasz-
kozatot adott a
őjének. A pro-
jövőjét illetőleg,
sal szemben táp-
yrszai karaktere
első fejlődést.
gyaranyu erdő-
bti telepítések
méheny területei
ról és a Balfour-
art nyilatkozni.
rt magát kom-
palesztinai zai-
vannak erre

a nemzet-
Kolozsváron
ügyében ma
raghicia bün-
két Somrádi
lérségi detek-
ők az ügyész-
amis utlevél
betörőktől. A
g Csehszlová-
bírótság ítél-
tatt tehát a
osságot deri-
betörőtársá-
és a nyomoz-
dóhettett, az
gyi kapitány
köszönhető,
onel subko-
yütt minden

til 1.

A

zlet.

arban.

apjgyári
deményi.

— A kolozsvári státoqus hitközség köz-
gyűlése. A kolozsvári neo'og zsidó hitközség e
hó 31 én, vasárnap délelőtt tartja ezévi rendes köz-
gyűlést, melyre a képviselőtestület tagjait ezuton
hívja meg az elnökség.

— A római postakonferencia 25 száza-
lékkel meg fogja drágitani a nemzetközi
tarifát. Bukarestből jelentik: A kormány meg-
kapta a meghívót a római nemzetközi posta-
konferenciára. A konferencián a postavezér-
igazgatóság 2. a közlekedésügyi minisztérium
egy megbízottal képviselteti magát. A konfe-
rencia a nemzetközi tarifákat előreláthatólag
25 százalékkal megdrágitja és ezenkívül arra
lesz jó, hogy a szomszéd-államok közötti köz-
vetlen telefonforgalom ügyét megbeszéljék. A
kísantant-államok delegátusai felhasználják az
alkalmat és a konferencián az őket érdeklő
közös kérdéseket is meg fogják vitatni.

— A kolozsvári városi tanács felemelte
a maximális árakat. A városi tanács ármaksi-
máló bizottsága ma délelőtt tartott ülést, amelyen
a február havi piaci ármegállapítások ügyében dön-
tött. A tanács ez alkalommal az összes husnemiek
árát egy lejjel felemelte. Az egylejes emelés a vá-
ros javára történt, miután a napokban megérkezett
a belügyminiszter jóváhagyó rendelete, amelyben
megengedi a városi tanácsnak, hogy minden kiló
előgyasztott has után 1 lej városi taxát szedhessen.
A mérszások kérésére a maximáló bizottság a vá-
rosi husilletéken felül a marhahús és a zsírfélék
árát is felemelte 1 lejjel, ami azt jelenti, hogy
ezeknek az ára a januári táblázathoz viszonyítva
2 lejes emelkedést mutat. A mo' nárok és pékek a
liszt és a kenyér árának felemelését kérték. A vá-
rosi tanács tekintettel arra, hogy az utóbbi héten
a gabonafélék ára vagonként tízezer lejjel emelkedett,
egy lejjel felemelte a liszt és a kenyér árát.

— Prágában dramatizálják a magyar
frankhamisítást. Prágából jelentik: A „Loko-
Press” arról értesül, hogy január végén Prágában
előadásra kerül egy politikai szatirikus darab, amely
a magyarországi frankhamisítással foglalkozik. A
darab szerzői két prágai újságíró és egy prágai
nagyréd. A főszerepet, Windischgrätz herceget,
Vlasta Barián ismert komikus fogja kreálni. A
frankhamisítási afférból most egy prágai konzor-
cium filmet készít, melyhez Edon Ervin Kisch író
szolgált a librettót.

— A dévai Barisszia műsorostélye.
Vajdahunyadi tudósítónk jelenti: A béigért anti-
szemitizálás következtében nem egészen zsu-
lót ház, de megértő és előkelő közönség jelenléte-
ben tartotta meg a dévai Barisszia, minden művészi
tevényt kielégítő kulturstélyét január 23 án Vajda-
hunyadon. A műsort Lengyel Ákos barissziánus
prodigia vezette be, utána Hirsch Ilia román szava-
lata aratot sikert. Blum Frida és Rifaél József
modern műsorját megújította a közönség s ha-
szólkésséssel fogadta a Kalisch Zoltán által
énekelt műdalokat is. A „Gólem ember akar lenni”
egyik legerősebb száma volt a műsorban. A darab
szereplői: Lőrincz Lajos, dr. Ringwald Arthur,
Fischer Erzsé, Lengyel Ákos és Hesz Arthur kiválóak
volnak. Szünet után Sarkadi Elek viharos tetszést
aratot Winianezky: Lependi és Sarkadi: Valse-
tűtő hegedűszólójával. Ezután Galb Melán caluser
táncát tapsolta meg a közönség, majd Mendel Sári
énekeszámával aratot sikert. A műsor bűvész száma
a „Pöncök ur neje” volt, melyben Sarkadi Elek,
Blum Frida, Fischer Erzsé és Spitzer Arthur kivá-
lót nyújtottak. A zenezőknek zongorán Ések Má-
ria kísérte. A hatásos és nagyszerű műsort
táncmulatság követte, mely a legjobb hangulatban
azokkal árveréssel, s b vel tarkítva, a kora reggeli
órakban ért véget.

— Egy drámaíró rabbi színpadi sikere.
Frankfurtból jelentik: Emil Bernhardt darabja:
„Die Jagd Gottes” most került színpadra a frank-
furti Schauspiel-hausban óriási siker mellett.
Egyazon a héten adták Emil Bernhardt egy
másik darabját, a „Mirabeau” című drámát
Bochumban. Az író jelen volt a premieren, ahol
viharos óvációkban részesítették. A német sajtó
kivétel nélkül mint nagy irodalmi eseményt
ünnepelte a két darabot. Emil Bernhardt da-
rabjait legközelebb a Reinhardt-társulat is elő-
adja és még e tél folyamán Newyorkban is
elő fogják adni több darabját. Emil Bernhardt
írni név, mögötte dr. Emil Kohn berlini rabbi
rej özik.

Jugoszlávia kiutat kapott az Egei-tengerhez Gevielitől—Szalonikiig, görög területen, jugoszláv korridor létesült. Nagyjelentőségű változások előtt a Balkán-politika

(Belgrád, január 29. Az Uj Kelet tudósítójától.) A jugoszláv és görög kormányok között a
mai nap tolyamán egy rendkívül jelentős és talán az egész Balkán politikára kiható megállapo-
dás létesült. Nincsen kevesebbről szó, mint arról, hogy Görögország beleegyezett egy jugoszláv
korridornak, valamint egy jugoszláv szabadkikötőnek görög területen való létesítésére. A korri-
dor a jugoszláv-görög határállomástól, Gevielitől, a vasutvonal mentén, Szalonikiig fog húzódni,
míg a szabadkikötő, amelyet a jugoszlávok tetszés szerint használhatnak, Szaloniki egyik mel-
lékkikötője lesz. Jugoszláv ezáltal kiutat kapott az Egei tengerhez és most már, az Adriai ten-
geren kívül, Kelet felé is lebonyolíthatja forgalmát. A gazdasági jelentőség mellett azonban ennek a
megállapodásnak nagyszabású politikai fontossága is van, amennyiben a két állam, Jugoszlávia
és Görögország, ezáltal rendkívül szoros viszonyba került egymással. Beavatott körökben biz-
tosra veszik, hogy a megállapodás alapján fogja képezni egy balkáni Locarno-egyezménynek,
amelynek megkötése az érdeklét államok között talán már a legközelebbi időben meg fog történni.

— Többmillió tüzkár egy regáti cipő-
üzletben. Raminicul Saratból jelentik, hogy ott
nagy tűz ütött ki a Petru Gheorghia fále cipőüz-
letben. A lángok pillanat alatt ellepék az épületet
és átharapottak a szomszéd papírüzletre is. Mind-
két üzlet porráégett. A kár többmillió lej.

**Az E. Zs. N. Sz. kolozsvári helyicsoporijának
negyedik vltáestélye**
ma, szombaton este, 8 órai kezdet-
tel a Ferdinand király-ut 52 sz. alatti
zsidó iskolában.
Előad Salamon László
„A cionizmus, mint általános em-
beri probléma” címen.
Belépődij nincs. Belépődij nincs.

— Tovább tartanak a bukaresti diák-
zavargások. Bukarestből jelentik: Az egyetem
szénátusa tegnap és ma délelőtt folytatólagos
ülést tartott, amelyen kizárólag az egyre is
métlődő zavargások elfojtásának kérdésével
foglalkoztak. Elhatározták, hogy mindazok a
diákok, akik a nagy zavargásokban akár mint
felbujtók, akár aktíve vagy passzíve résztvet-
tek, fegyelmi elé kerülnek. Az egyetemen kü-
lönben ma tovább folytak a zavargások. A jogi,
orvosi és tudományi szakon ismét kikergették
a zsidókat. Babes professzor előadását megaka-
dályozták.

— A nagyszebeni Pro Palesztina Liga mű-
ködése. Tudósítónk jelenti: Az Erdélyi Pro Pa-
lesztina Ligák szervező propaganda és gyűjtő mun-
kájában szinte első helyen áll az aránylag kis-
számu zsidó lakossággal bíró Nagyszeben lelkes
asszonycsoporijta. Özv. Ritter Hermanné, mint a
Liga elnöknője asszonytársainak, a kis Avicának és
ifjú Barissziának, valamint a helyi csoport tag-
jainak segítségével heti kulturösszejöveteleket ren-
dez. A lelkes fiatalság nemcsak a perselyűritésben
és elhelyezésben, hanem az Erez Jiszráél felépítésé-
vel kapcsolatos propagandamunkában is hathatós
segítségére van asszonyainknak. A közeli napokban
rendezendő estélyük is ezt a célt szolgálja.

Kir. Ud. Szállító k

Művészi kivitelű arany, ezüst és briliáns
ékszerek.
Leghitebb gyártmányu kar- és zsebórák.
Ezüst evőeszközök és dísz tárgyak dus
választékban.
Fenyő & Braunfeld
Cluj, Piata Unirii 15 sz. világvárosi üzleté-
ben kaphatók. — Szolid szabott árak.
Telefon Interurbán 6-43 sz.

— Pórujárt orvtámadók. Fülöp György
tegnap este betért az állomás közelében levő koros-
mába. A csendesen mulató embert Veres Károly
és Ötvös Sándor cigányok megtámadták és elvették
tőle pénzárcaját, amely 17500 lej középezen kívül,
összes polgári és katonai okmányait tartalmazta.
Az időközben segítségére siető emberekkel azonban
sikerült két megtámadóját lefognia és átadni a
rendőrségnek. Kiballgatásuk után a két cigányt
átkísérték az ügyészre.

— Egy szenzációs futballmérkőzés nem
ad alkalmat annyi szöbeszédre, mint a Tarbut-
centurió sómírjainak táncdélutánja, melyet Koloz-
vár fiatal zsidólányainak és ifjainak közreműködé-
sével február 7 én délután 4 órai kezdettel a Köz-
ponti szálló emeleti dísztermében tartanak meg. A
táncdélután sikerét garantálja a szabónél-szobn-
leányokból álló hetvenkéttagu rendezőség. Bál-
királyválasztás, táncbajnokság és egyéb sóméri
leleményességgel kitalált ötletek feledhetetlené
fogják tenni a sómerek táncdélutánját.

* Palesztinai mandula. A Keren Kajemet
irodója közli a Keren Kajemet-biztosokkal, hogy
a chamisa aszar bisvát akcióra a palesztinai
mandulát szétküldte. Ahol a küldött zacskók
nem volnának elegendők, minthogy az idő rü-
vidsége miatt újakat küldeni az iroda nem tudott,
egyszerű sima zacskókat kell a K. K. L. bé-
lyegzővel ellátva, használni.

Select-mozgó
Szombat, január 30.
A kölyök
Charlie Chaplin és Jackie Coo-
gan legfőbb életrajzi alakítása. Ebben a film-
ben látható a filmművészet két kiválóságá-
nak együttműködése.

Urania-mozgó
Szombat, január 30.
Az óriás
Samson
legújabb filmje. Páris királya — Lu-
ciano Albertini legnagyobb sikere.
Műsoron kívül
a legújabb párisi divatrevü.

Apollo-mozgó
Szombat, január 30.
A világhírű komikusok
Palt és Paltachon
mint leányszöktetők
Rendkívüli filmbohózat, 6 nagy felvonásban.

* Nagyváradon hirdetések, előfizetéseket
felvesz és reklamációkat elintéz az Uj Kelet nagy-
váradai képviselője, Blum Zsigmond, Ezredévi emlek-
tér 2. (ernyőüzlet.) Lakása Vámbáz-u. 51.

Breuer Uri divat és kalapkülönlegességek üzlete, Cluj, Piata Unirei 8.
férfi és női keztyük nagy választékban.

KÖZGAZDASÁG

A CFR megkezdte az új szállítási nomenklatura elkészítését

(Bucuresti-Bukarest, január 29. Az Uj Kelet tudósítójától.) Hirt adott már arról az Uj Kelet, hogy a CFR autonómiával kapcsolatosan terbevetették az összes vasúti teher- és áruszállítási tarifák revízióját. Mint annak idején be számoltunk, az eredeti terv az volt, hogy a CFR nem emeli a vasúti tarifát, hanem a szállítási tarifák helyesebb csoportosítása útján szerzi meg azt a bevételi többletet, amelyre ebben az évben szüksége van. Emellett az álláspont mellett különösen Tancred Constantinescu kereskedelmi és ipariügyi miniszter köötte magát, de ezzel szemben a közlekedésügyi miniszter álláspontja győzedelmeskedett és a vasúti tarifákat 15 százalékkal felemelte.

A vasúti vezérigazgatóság a tarifafelemeléssel egyidejűleg megkezdte az új szállítási csoportosítás elkészítését, melyet a kereskedelmi szekció végez. Az előkészítő munkálatok a kö-

zeli napokban már befejezést nyernek, amikor is a szekció megkezdte az új szállítási nomenklatura összeállítását.

Mint hírlik, az új csoportosítás az egyes cikkek szállítási díját lényegesen fogja csökkenteni, eltörlik az exportárakra kivetett 30 százalékos tarifátöbbletet, (büntetőtarifát) és fentartja az iparpártolási törvény alapján az ipari vállalatoknak jutott 30, illetőleg 45 százalékos fuvardíjkezdményt.

Az új tarifa már némi nyomait mutatja a modern vasutpolitika intézményének: a refakciának, vagyis, hogy azokat az árakat, amelyeknek forgalombahozatala és nagyobb távolságokra való elszállítása nemzetgazdasági érdekből is fontos, a hosszabb fuvarok iránt fuvardíjkezdményben részesíti. Az új nomenklaturát előreláthatólag 2-3 hónapon belül életbe léptetik.

A tanoncoktatás új terve

A tanonc lehet jó szakember, de ha megbukik a tanfolyamok vizsgáin, nem kaphat munkakönyvet

(Cluj-Kolozsvár, január 29. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kolozsvári kereskedelmi és ipar számára szakemberek és az ipartestület bevonásával tegnap délután értekezlet volt, amelyen kritika tárgyává tették a középoktatásról szóló törvényjavaslatot, amely tudvalevőleg a tanoncoktatást is szabályozza. Az értekezleten megállapították, hogy bár a törvényjavaslatnak szociális intézkedései is vannak, egyes rendelkezéseivel súlyosan sérti a kisiparosok és kézművesek érdekeit.

A törvényjavaslat szerint gyakorlati gimnáziumokat és liceumokat állítanak fel ipari szakoktatás céljából, ezenkívül esti tanfolyamokat tanoncok részére. A terv szerint mindazok, akik három évet végeznek a gyakorlati gimnáziumokban, munkakönyvet kapnának, melynek alapján kétévi gyakorlat után önállóíthatják magukat. A gimnáziumot végzettek, ha felsőbb képzésben akarnak részesülni, négy évig liceumba járhatnak és sikeres vizsga esetén nyomban önállóíthatják magukat.

E rendelkezésekkel szemben Moldován Auton ipartestületi elnök az értekezleten kifejtette, mennyire hátrányos a törvényjavaslatnak az az intézkedése, hogy a liceumot végzett tanulók nyomban önállóíthatják magukat, mert az önállóíthatáshoz nem elegendő az elméleti oktatás, már pedig a liceumokban a gyakorlat előreláthatólag nem lesz annyira megfelelő, hogy azon a tanulón az elméletben szükséges gyakorlatot is megszerzhesse. Eppen ezért javasolja, hogy a törvényjavaslatot olyképpen módosítsák, hogy azok, akik gimnáziumot végeztek, még két évig tanoncoljanak, akik pedig liceumot végeztek, azok csak két évi gyakorlat után önállóíthatják magukat.

Igen súlyos rendelkezés a törvényjavaslatnak az a része, amely szerint ha a tanonc az esti tanfolyamok vizsgáin megbukik, nem kaphat munkakönyvet. Ezek a tanfolyamok tudvalevőleg csak elméleti oktatást nyújtanak a tanoncoknak és így megtörténhetik, hogy az a tanonc, aki gyakorlatban kitűnően elsajátította szakmáját, nem kaphat munkakönyvet azért, mert az elméleti tanfolyamok vizsgáin megbukott.

Az értekezlet végleges határozatot nem hozott hanem kimondotta, hogy újabb értekezletet fog tartani ebben a kérdésben.

¶ Autók után azonnal le kell fizetni a vámot. Bukarestből jelentik: A pénzügyminiszterium ma körrendeletet adott ki, amely szerint az országba behozott autók után a vámnál kell azonnal lefizetni az autók utáni illetéket és nem utólagosan, amint az eddig történt. Erre az intézkedésre az adott okot, hogy az utóbbi időben számos visszaélés történt ezen a téren.

¶ Február hetedikén lesz a bukaresti országos kereskedőkongresszus. Bukarestből jelentik: Megírta annakidején az Uj Kelet, hogy az eredetileg január 18-ra tervezett or-

szágos kereskedőkongresszus a pénzügyminiszter elutasítása miatt elhalasztották bizonytalan időre. A nagyfontosságú kongresszust végleges terminusát most február hetedikre, délelőtt 10 órára állapították meg. A kongresszus tárgysorozatán szerepelnek mindazok a kérdések, amelyek az ország kereskedelmi életét közelebbről érdeklik, így a forgalmi adó eltörlése, az uszatorvény hatálytalansítása és a szeszitalok árusításáról szóló törvényjavaslat módosítása. A kongresszuson, amelyet a Sfatul Negustoresco rendez, Erdély és Bánát összes kereskedői vesznek részt.

¶ A budapesti Viktoria-malom meg egyezik hitelezőivel. Budapestről jelentik: Közlöttik, hogy a Viktoria-malom fizetési kép telensége ügyében kedvező fordulat állott be. Az a bankbizottság, amelyet a Viktoria malomkoncern státuszának a megállapítására küldtek ki, a koncern viszonyait kielégítőnek találta. A külföldi hitelezőkkel megindult tárgyalások kedvező mederben folynak és remélhető, hogy a közeli napokban megtörténik a hitelezőkkel a kiegyezés. Itt említjük meg, hogy a temesvári Prohaszka koncern ma kommunikét tett közzé, melyben hangsúlyozza, hogy a telekkönyvi bekebelezéseket maga a koncern ajánlotta fel hitelezőinek és így azok a riasztó hírek, amelyek a Viktoria-malom fizetési kép telenségével kapcsolatosan megjelentek, teljesen indokolatlanok voltak.

¶ A hő és vízierővel dolgozó vállalatok bejelentési kötelezettsége. A Monitorul Oficial január 19-én megjelent 14-iki száma közli azt a minisztertanácsi határozatot, amellyel a hő- vagy vízierővel dolgozó vállalatok bejelentési kötelezettségét folyó évi április elsejéig meghosszabbították. A bejelentésre vonatkozó rendelkezéseket már annak idején közölte az Uj Kelet.

¶ Újabb nagyarányú fizetési kép telenség Magyarországon. Nyiregyházáról jelentik: A nyiregyházi törvénytörvényekhez a napokban olyan kényszerregezési kérelem érkezett, amely a passzívák összegére minden eddigi vidéki kényszerregezést fölülmúl: övegy Reismann Lajosné és fiai kisvárdai földbirtokosok 14 milliárd passzívával kéri a kényszerregezési eljárás megindítását. Reismann Lajos földbirtokos, akit a környék leggazdagabb emberei közé számítottak, néhány évvel ezelőtt halt meg: halála után az örökösök között perre került a sor. A hitelezők nagyrészt az Alföld kereskedői és gyárosai közül kerülnek ki, éppen ezért Reismannék kényszerregezési ügye az egész vidéken nagy föltűnést és izgalmat keltett.

¶ Február 3-án tárgyalják az Emanuel-cég ellen beadott csódkérelést. Temesvárról jelentik: Az Emanuel-céle 30 milliós fizetési kép telenség ügyében a megegyezés körül akadályok támadtak, mert az egyik pénzügyintézet 600 ezer lejt kitevő bekebelezéséről nem akar lemondani, míg a többi pénzügyintézetek jóindulata magatartást tanúsítanak. A törvénytörvények egyébként február 3-án tárgyalja a cég ellen beadott csódkérvényt.

¶ Az adóvallomásokat vasárnap délelőtt is be lehet adni. Az adóvallomások beadására, mint ismeretes, január 31-ikén lejár a határidő. Ezután semmiesetre sem fogadnak el adóbevallásokat. Dimitriu kolozsvári pénzügyi adminisztrátor éppen ezért utasította az alája tartozó adóhivatalokat, hogy vasárnap délelőtt is tartsanak hivatalos órákat és fogadjanak el adóvallomásokat.

¶ Csehszlovákiában felemelik a szesz- és cukoradót. Prágából jelentik: Az állami tisztviselők fizetésrendezése érdekében előreláthatóan a cukor- és szeszadót felemelésre kerül sor. Kezdetben el akartak tekinteni a kristálycukor adójának emelésétől, most azonban elejtették ezt a korlátozást és az egész cukoradó általános felemelését tervezik. A szeszadót 5 koronával akarták felemelni, a tényleges emelkedés azonban előreláthatóan 4 koronán alul marad.

TÖZSDE

Január 29-én

A leji: Zürichben 231 00, Párisban 11 80, Budapestben —, Bécsben —

Kolozsvár. A piac mára teljesen elnyhult. Kereslet alig, ezzel szemben a kínálat élénk. Az árfolyamok a következők:

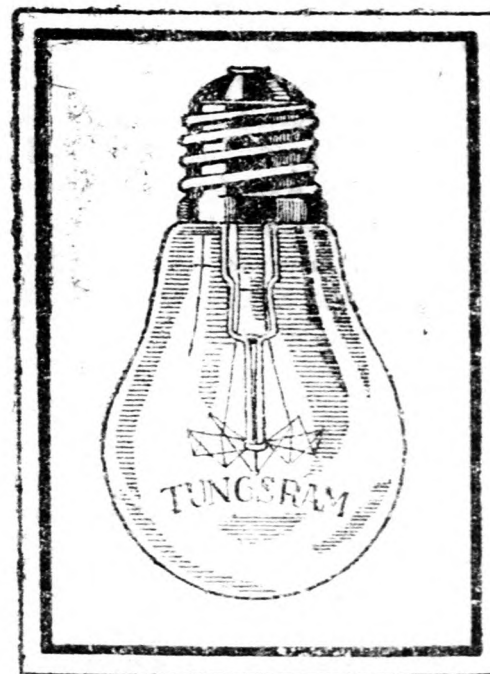
Bécs 31 60—31 73, Prága 6 63—6 66, Budapest 315—318, Páris 8 50—8 60, Zürich 43 40—43 50, Newyork 223 00—227 00, London 1 00—1 095, Milánó 9 00—9 08.

Zürich. Zárlat: Berlin 123 10, Amsterdam 208 10, Newyork 518 50, London 2521 50, Páris 1953 00, Milánó 2089 00, Prága 1534 00, Budapest 72 60, Belgrád 915 50, Bukarest 231 00, Varsó 72 50, Bécs 73 50.

Bukarest. Devizák: Páris 8 50, Berlin —, London 1095, Newyork 225 00, Milánó 9 10, Zürich 43 50, Bécs 31 70, Prága 6 65, Budapest —

Bukarest. Valuták: Napoleon 850, német márka 53 00, leva 1 57, török lira 115, font sterling 1105, francia frank 8 55, svájci frank 43 00, olasz lira 9 60, drachma 2 65, dinár 890, dollár 227 00, lengyel forint 30 00, osztrák schilling 32 00, magyar korona 32 00, cseh korona 6 55, belga frank 10 10, holland forint —

UJ „Tungsram - UJ Industrial“ égő.

Az izzószál lényeges javításával és speciális elhelyezésével az új tekercselt — spiralizált — fonalu „Industrial“ lámpa árammegtakarítás mellett szép, fehér fényvel ég és rázkódtatásoknak legjobban ellenáll.

Zsák
Ponyva

Mindennemű célokra legelőnyösebben beszerezhető

Albala Izsó
Timisoara

Piata Traian No 10

A fény
gazda
Küzd azon
szerszám
foglati kult

SZINE

Mag

Péntek: Orlov

Aladár

ban. Mé

béret 6

Szombat d u

sági elő

vezető

olcsó hel

Szombat este

előzőr.

nel, Lás

Vasárnap d. u

Illy. I

Sorozat 2

Vasárnap d. u

Leszállt

Vasárnap este

rettujdon

Irénnel,

szám 224

Hűfő: Annabá

Sorozat 2

Held: Annabá

Sorozat 2

Szerda: Annabá

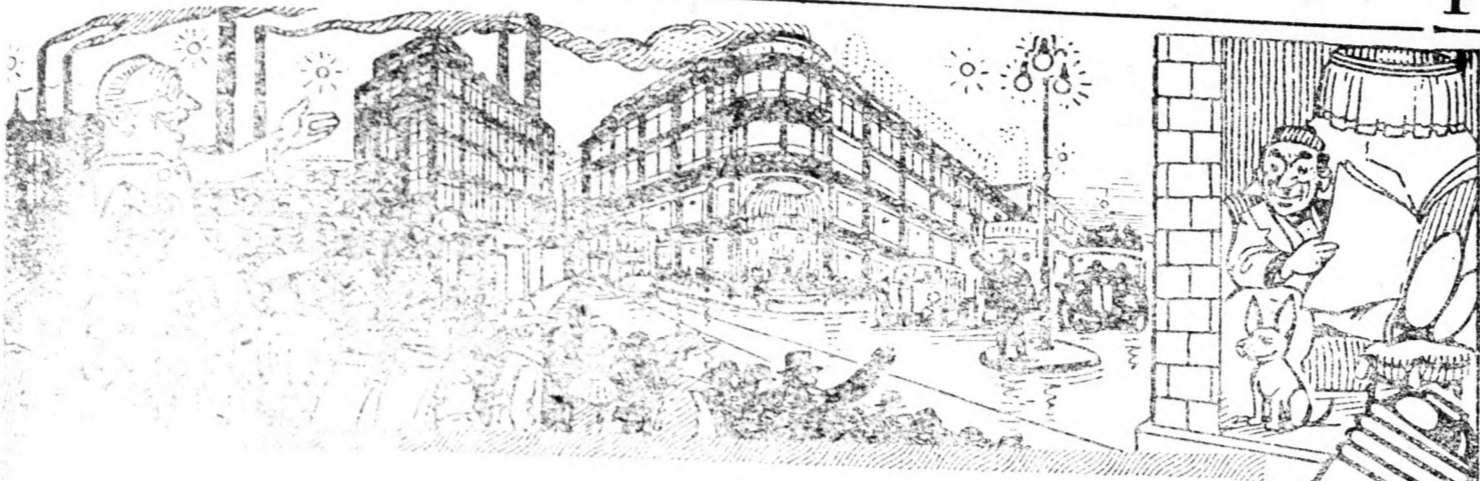
rozatszám

TIK
cér

Sürgönyo

U
L
CZEL

3 kell a kis babának: Höfer hintőpor, crem és szappan

A világításnak gazdasági kérdéseivel foglalkozik.

Közeli fényvilágítás ellen, mintha a villamos világítás legus lenne, de egyszerűen csak az ember vezetni mindenképpen használja ki a világításban rejlő kulturális és gazdasági erőket.

OSRAM

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

MAGYAR SZÍNHÁZ

Magyar Színház heti előze

Esti: O. I. w (Pintér, Neményi, László, Ibász, Aladár). A jubilé is előadás új teállítással. Mérsékelt, exalt helyekkel. Napi előzet 66 szám B. Sorozat 219)

Esti: d. u. 4 kor: Nagymóra (Rendkívüli itju előadás, Blaha Lujza emlékezetére. Bevezető elő d. t. t. Janovics Jenő. Igen előzet helyekkel, Sorozat 220)

Esti: este 8-kor: Annabál (Operatujdonság, előzet: P. em. erbérl. 34 sz. Lengyel Irénel, László és Jhászsal. Sorozat 221)

Esti: d. u. f. l. 3-kor: Kék mazur (Karácsonyi ih. l. Lászlóval. L. szá litott helyekkel. Sorozat 222)

Esti: d. u. fél 6 kor: A Czárnö (Poor Lilivel. Lesz litott helyekkel. Sorozat 223)

Esti: este háromnegyed 9-kor: Annabál (Operatujdonság, 2 odszor. B. l. t. sz. net. Lengyel Irénel, László Andorral, Jhászsal. Sorozat szám 224)

Esti: Annabál (3-d. szor. Napibérl. 67 sz. A. Sorozat 225)

Esti: Annabál (4-d. szor. Napibérl. 68 szám B. Sorozat 226)

Esti: Annabál (5. ödzör. Bérl. sz. netben. Sorozatszám 227)

Lélegzetet véve egy **VALDA PASTILLAVAL** szánkban

MEGŐRÖK A HIDEG, NEVÉRSÉG ÉS BACILLUSOK ELLEN

Ezen készítmény fertőtlenítő szereit impregnálják a legelvezhetőbb részekkel is és megvédik a torcot, mellet és tüdőt mindenféle inflamatorikus sérülés és megfázás ellen

GYERMEKEN, FELNÖTTEN ÉS ÖREGEN vegyék azonnal és tartásuk mindig kezéni

A doboz facsimilje →

Kapható minden gyógyszerboltban

Csakis a H. CANONNE, Paris francia felirású doboz valódi

Vidéki amatőr fényképezők k. r. jenek árjegyzékét

POLITZER fotóáruháztól Carei-Mare. Vidéki szétküldés. Alapítatott 1896.

Tiberiu SOLTÉSZ Tibor
cérna és fonalárúk importja

a G. B. C. védjegyű olasz cérna romániai kizárólagos egyedárúsítása

Surgonycim: Drapeau **Arad, Str. Horia 1.** Telefon: 6-83.

Ursus-Extra

világos sörkülönlegesség mindenütt kapható.

CZELL-Sörfőzde, Kolozsvár-Monostor

קאנקורד!
דיא נאסאדער (אויס ארטה) איר קולטור
נעמינדע זוכט אינען טיכטיגען שויב דער איר
טיכטיגע בערטיגליה אויס מיט לאנגערע
פראקטס אונד מוז דאסען קבלות פון 3 אונד
קאנטע גוילי הוור. — בעל הוראה בעפארזונט.
דעפלקטאנטען דיא נור אונטער 35 יאדער זינד
מאנען אידעע אפערטע פון 1. März 1926 אן
אונטערפערטיגטען פראגעס אינוועדען געדאלט
לויט פערדיינארונג שפעטען ווערען נור דען
בערטיגען געקויפטאדלמ.

Násáud, am 28. Jänner 1926.

Leopold Siegelstein
Cultus Präsident.

Ha mivés i kivitelű **fa, vas, vagy réz-buitor** és zongorát akar vásárolni, ne sajnálja az utat **Marosvásárhelyre** is tekintse meg

Székely & Réty
Erdélyrészi Buiorgyán R-T.
állandó bitorkiállítását. Valódi Bösendorfer, Stingl, Wirth és Produktivgenossenschaft zongorák, továbbá turnirok és klostereuburgi enyvezett lámezek nagy választékan.

Rendkívüli alkalmi árak!

I-a szines french ing csak 260 lej
Selyem elejü ingek, legfinomabb kivitelben csak .. 350 lej

WEISS SIEGFRIED
kalap- és uridivat áruháza-ban, Cluj, Calea Reg. Ferdinand 10 sz.

KRIEGNER-féle

Reparator

köszvény, csusz, hálás ellen. Minden gyógyszerboltban kapható. **Ára 60 lej.**

Róth

cipésznél Szép-u. 2. szám alatt készülnék a legújabb divatu

cipő-különlegességek.

Kalmár Áruforgalmi Rt.
Cluj, Str. Regina Maria 25.
Kizárólagos **horszéki ásványvízlerak.**

A legjobb felszerelt raktár mindenféle ipari cikkekben. Festék és fűszer engros és detail Mindenkor a legolcsóbb napi árak.
Telefon Interurban 4-25.

január 30
sárnap dél-
llomások be-
-ikén lejár a
fogadnak el
ári pénzügyi
totta az alája
nap délelőtt
ogadjanak el

lik a szesz-
Az állami
ében előre-
melésre ke-
tekinteni a
most azon-
s az egész
ezik. A szesz-
i, a ténye-
an 4 koro

11.80, Buda

en elanyhult.
finálat élénk.

-6.66, Buda-
trich 43.40
ondon 11.00

Amsterdam
21.50, Páris
34.00, Buda-
rest 231.00.

8.50, Berlin
00, Milánó
Prága 6.65.

8.50, német
115, font
svájci frank
2.65, dinár
00, osztrák
cseh korona

UJ
égő.

sával és
j teker-
lu „In-
akarítás
ég és
ellen áll.

célokra
szerezhető

Uzsó

No 10

APRÓHIRDETÉSEK

Egyszerű tőz és név egy szó 3 lej, vastagabb betűvel 6 lej. Legkisebb apróhirdetés 30 lej. Állást keresőknek 50% kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő

Szőke-Barnának levélment kiadóhivatalhoz hivataloktól, válaszoljanak. 574

Férjhez adnám leányomat megfelelő hozományval jó existenciával bíró izr. ur emberhez. Választ "oldog jövő" jellegre a kiadóhivatal továbbit. 576

Férjhez adnám tiszteletes leányomat megfelelő hozományval, jó existenciával bíró izr. ur emberhez. Választ "Tanítónő" jellegre a kiadóhivatalba kérére. 577

Bőr-detektista

csakis elsőrendű, telvé etik H. sch és zodik céghez Cluj, üzlet szoba on zárva.

A nyári fűrdőszekciónra keresetű látogatott fűrdőhelyre pen is vezetésére egy vállalás, ügyes, teljesen perfekt szakácsnő. Megkeresések "Pension" jellegre az Uj Kolt kiadóhivatalához küldendők. 541

Magyar gyors és gépíró, román, német nyelvismerettel elást keres. Címeket "S o bat megkeresésével" jellegre a kiadóhivatalba kérére. 579

Eladó (Székelyszentmihályon (Udvarhelymegye) Udvarhelytől, Székelykeresztúrtól 15 km méterre fekvő, üzemben lévő mezőgazdasági szeszgyár felerősze 4 hold területtel, me'aképpületekkel, 0 ökörtnek való istállóval 800,000 Cserép- és téglagyár felelőse 4 hold területtel 200,000 70 hold szántó és kaszáló 1300,000 40 hold erdő 250,000 Udvari helyiség 6 szobás lakás, 1 garázs, építkezéssel, 3 hold területtel 450,000 Egy paraszt becsésség házzal, 1/2 hold területtel 50,000 Összesen 8180,000 Értekezni Farkas, N. áradszereda és Rosmann István, Udvarhely, Bátorútsza 10. (6)

Magánjáró autót keresek nyersen és megmunkálva szállít Friedrich T. stvérek gégyára, Timisoara. 1819

Kereskedők figyelmébe! Csédtőlmeből vizs. amarat n i dírat srak egy tétel n elatók. Cluj, Bolyi utca. "Europa"

Szép fűszer és csamege berndese: olcsón eladó, Pista Hírei Viteazul (volt Széchenyi-tér) 10

Műhímezés Elvállalom zsidótemplomok thórafüggönyeinek, thórafüggönyeinek, asztaltakaróknak, estélyi ruháknak, p. ravánoknak, divánpárnáknak, és mindennemű kézimunkáknak arany, ezüsttel vagy selyemmel való műhímezését a legújabb, eredeti francia hímzéssel s modern hímzési módszerrel is. Nagy Matild, Strada Tuna-nior (Z. polya u.) 17. a.

Nyomdák! Könyvkötészetek! Fűződrótot minden számban és mennyiségben számlit gyári áron a Tip Fraternitas Cluj, Str. Baron L. Pop 10. Ajánlatot szívesen szolgálok. Nagyobb tételnél árak is utazunk. Telefon: 10-47, 2-28

Párisi minták után arany ezüst és áttört hímzések estélyi ruhákra gyorsan készítenek. Plissé és elvarozást kelengyék enotiv ajourézást olcsón vállal. "Műhímző Szalon" Str. Memorandului (Unió-u.) 15. 53

Két fiatalember különbejárati szobában lakást és jó kóser kosztot kaphat. Egyetem-u. 5, ajtó 3.

Keresek március 1-re perfect szeszfőzőt. Pályázók küldjék eddigi művésztől bizonyítványmasolatikat, fizetési igényekkel együtt: Hirsch Kálmán mezőgazdasági szeszgyárhoz, Sinterreágra, Somes megyébe 570

Ezüstfői

a legmagasabb napi áron vásárol a Tacumul ezüstárú és evészkészgyár, Cluj, Str. Jorga 11-a.

Butorozott szoba kiadó, Cim megtudható Arpad-utes 11. ajtó 4.

Ha olcsón és jól akar főzni, vegyen dr. Szentpéteriné-féle szakácskönyvet, amely az összes zöldségfélék és gyümölcsök befőzés módját, továbbá a legkülönbözőbb ételgazdasági előállítás módját tartalmazza, eddig már 25,000 pl. van forgalomban. Kapható az UJ KELET könyvostályában és Flussy J. könyvkiadónál, Torda.

Használjunk kizárólag PLANTOL legjobb nővéngyszirt, mert ez illeszta, egészséges és kiadós! Főtisztelendő Fuchs Benjámín nagyváradi főrabbi felügyelete alatt készült, szigorúan ortodox rituális előírás szerint. Képviselet: HARTIG & HIENZ Cluj Str. Julia Maniu 8. Telefon 1-18.

MARTIN PAL Jun. Cluj, Piata Mihail Viteazul 25.

PARFUMS-POUDRES-LOTIONS L.T. PIVER AZURÉA FLORAMYE POMPÉIA TRÉFLE INCARNAT

UNDERWOOD

46 billentyűs írógép

tökéletesen megoldja a háromnyelvű levelezés problémáját.

Romániai vezérképviselet: Office Equipment Company Oradea-Mare, Bul. Regele Ferdinand 3.

Képviselet és raktár: Bureau HERMES iroda Cluj, Piata Unirei 28. (Hotel Central)

Állandó kiállítás: író-, sokszorosító- és számológépek, valamint modern amerikai irodaberendezés és felszerelésekből.

1000 dollár értékű serleg, melyet a chicagói világversenyen 20 év óta minden évben az Underwood, mint győztes, nyert el!

Szerkesztőség hivatal és nyolc Cluj-Kolozsvár, Str. Pop (Brassay-utca) Telefon: Szerk. és kiadóhivatal 977, 228 és 18. N. Sz. Egy szám ára pályáron és vidéken is Bukarestben

1926 február 1

A kormány Temesváron még nem tiszt

(Cluj-Kolozsvár Eötvös-tér.) A kormány legjellegesebb intézkedése a kormány mindennemű tárgyalásokat különösen kisebb nyilvánult megterve már kudarcba fulladt a paktum megkötését, hogy jelölőlistákat a kiserélt olyan listák emberei szerepe Párt is csak hétfő, hogy mivel a Bukaresti hírválásoknak egy újról rántotta le hogy mindenütt tanak és erre az veit is beveszik. levőleg úgy rend név két listán sz tendők. Ennek a tok felhívták esszanak erre a köráha, hogy akare vegyék tagjaikat. Az ilyen két ellenhatása gyan ellenzéki és kiseb Brassóban is has Brassóban is ilések. Különöse sokat a községi meg szerették vo többségét alkotó kében olyan jelöl csakis törzslakók biztosítják a szá Schnell Károly terévé Baiulescu Bainlescu személy örvend a százok Tekintettel a paktumtervnek a lescu volt, a liber nőke, aki nyilt nemzeti tanács az addig, amíg a v fektur, a liberális ghelescu áll, a rak választási ka ekkor a száz nem tárgyalásokat kez többi kisebbségek blokk megteremt Temesváron a zetőségét, az ugy utánra összehívták párt, a szocialistá létrejött egyezmés vonatkozólag. A három párt óta folynak a tár vemberi proposit zották létre is j 30 tanácsagból 8 párti, 7 szocialis zsidó tagot állita ták, hogy ezt a getlenül attól, ho választásokkal ka helyezkedik.